

Hantering av ditt dagvatten

- Hur minimerar du riskerna för översvämning?
- Vilket ansvar har du som fastighetsägare?
- Praktiska tips och råd

Våra viktiga avlopp

Vi tänker sällan på det, men våra avlopp är grundläggande för vår miljö och hygien. För att hantera avloppsvattnet har vi i Sverige fler än 1 200 reningsverk och totalt 101 000 km avloppsrör, vilket motsvarar två och ett halvt varv runt ekvatorn.* Att vi sköter om våra avloppssystem är avgörande för att samhället ska fungera som vi förväntar oss.

Dagvatten – en miljöfråga

Vårt klimat förändras och kraftigare nederbörd blir allt vanligare, vilket ökar kraven på hantering av dagvatten. Genom att leda bort dagvatten i ett separat ledningsnät minskar risken för att spillvattenledningarna blir överfulla och att avloppsvatten tränger upp i golvbrunnar. Region Gotland arbetar kontinuerligt med att minska risken för översvämningar och skador orsakade av dagvatten. Vi bygger bland annat ut dagvattenledningsnätet och inventerar tidigare utbyggda dagvattenledningar.

Det gäller att agera i tid för att skydda både fastigheter och miljö så att vi står rustade inför ett varmare och våtare klimat.

Gemensamt ansvar

Som fastighetsägare inom ett område där Region Gotland tillhandahåller allmänna vattentjänster har du och regionen delat ansvar över VA-ledningsnätet. Villkor samt ansvarsfördelning är reglerat i ABVA** samt lagen om allmänna vattentjänster***.

Vid förbindelsepunkten, där ledningarna övergår från att vara kommunala till att vara privata, delas också ansvaret mellan parterna liksom ansvaret för kostnader kopplade till ledningarna. På den allmänna sidan om förbindelsepunkten har Region Gotland kostnads- och underhållsansvaret.

** Allmänna Bestämmelser för användande av Region Gotlands allmänna Vatten- och Avloppsanläggning. *** Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Dags att koppla om

När din fastighet har fått en förbindelsepunkt för dagvatten kommer du att bli meddelad av Teknikförvaltningen att det är dags att se över din fastighets dagvattenanslutning. Om din fastighet har dagvatten och dräneringsvatten kopplat på spillvattenledningen skall du nu istället ansluta dessa till dagvattenledningen.

Inspektera dina ledningar

Servisledningarna, vatten- och avloppsledningarna som går från din fastighet till förbindelsepunkten, till en fastighet har generellt en levnadstid på 40-50 år. När du ska koppla om ledningarna på din fastighet till rätt ledning i gatan, eller vid omdränering av din fastighet, bör du också inspektera och vid behov byta ut fastighetens servisledning.

*Källa: Svenskt vatten

Tips!

Så tar du hand om ditt dagvatten

För att minska belastningen på ledningsnätet kan du själv omhänderta dagvatten på din tomt, gärna med så mycket naturliga element som möjligt. Till exempel planteringar eller dammar. Nedan ser du exempel på saker du kan göra.

- Koppla bort stuprör från dagvattennätet och led ut vattnet på gräsmattan. Det är viktigt att vattnet leds bort från husväggen genom till exempel en rännal eller en självtrullande slang för att undvika fukt mot grunden.

- Anlägg ett grönt tak som absorberar en del av regnet. Det vatten som inte tas upp av taket rinner av långsammare, vilket avlastar dagvattennätet. Gröna tak blir också svalare under sommaren än till exempel ett plåttak samt gynnar den biologiska mångfalden. Tänk på att gröna tak kan bli tunga och se till att byggnadens konstruktion håller.
- Anlägg en stenkista eller dagvattenkassett. En stenkista är en grop i marken som fylls med stenmaterial som sedan täcks över. Vattnet från stuprören leds dit och fyller ut mellanrummen mellan stenarna.
- Samla vatten från stuprören i en regntunna och använd för att vattna i trädgården.
- Anlägg en regnbädd – en nedsänkt rabatt med botten av material som släpper igenom vatten. Den planteras med växtlighet som tål fukt och kan bli ett paradiset för trädgårdens insekter.
- Använd lämplig markbeläggning när du anlägger hårda ytor på tomten. Till exempel genomsläpplig marksten eller grus istället för asfalt.
- Kom ihåg att inget vatten får rinna in på grannens tomt eller ut på gatan.
- Om du tar hand om allt ditt dagvatten inom fastigheten, går det att ansöka om reduktion av dagvattengift för fastighet. För mer information, se: www.gotland.se/va

Nedfart eller trappa med spygatt

Om din fastighet har utvändigt källartrappa eller nedfart till källargarage är den troligen utrustad med spygatt – en golvbrunn utan vattenlås. Ofta är den kopplad till spillvattennätet eftersom den i regel ligger på större djup än dagvattenledningarna. Vid övergång till ett duplikatsystem, där dag- och spillvatten hanteras separat, är detta inte längre tillåtet. Om förebyggande åtgärder vidtas som hindrar vatten från att nå spygatten kan den ändå lämnas kvar. Exempelvis genom att bygga ett tak över källartrappan eller nedfarten samt att det översta trappsteget ligger högre än marknivå eller att en liten vall anläggs högst upp på nedfarten. Om det inte går så behöver vattnet från spygatten pumpas till regionens dagvattenledning, om möjligt ihop med fastighetens dräneringsvatten.

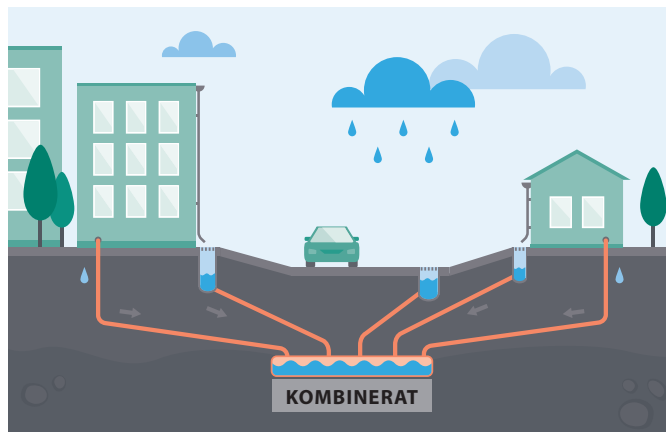
För att minska mängden vatten som riskerar att nå spygatten kan garagenedfarten beläggas med exempelvis grus eller genomsläpplig marksten som låter en del av regnvattnet rinna ner i marken.

Pumpa dräneringsvatten

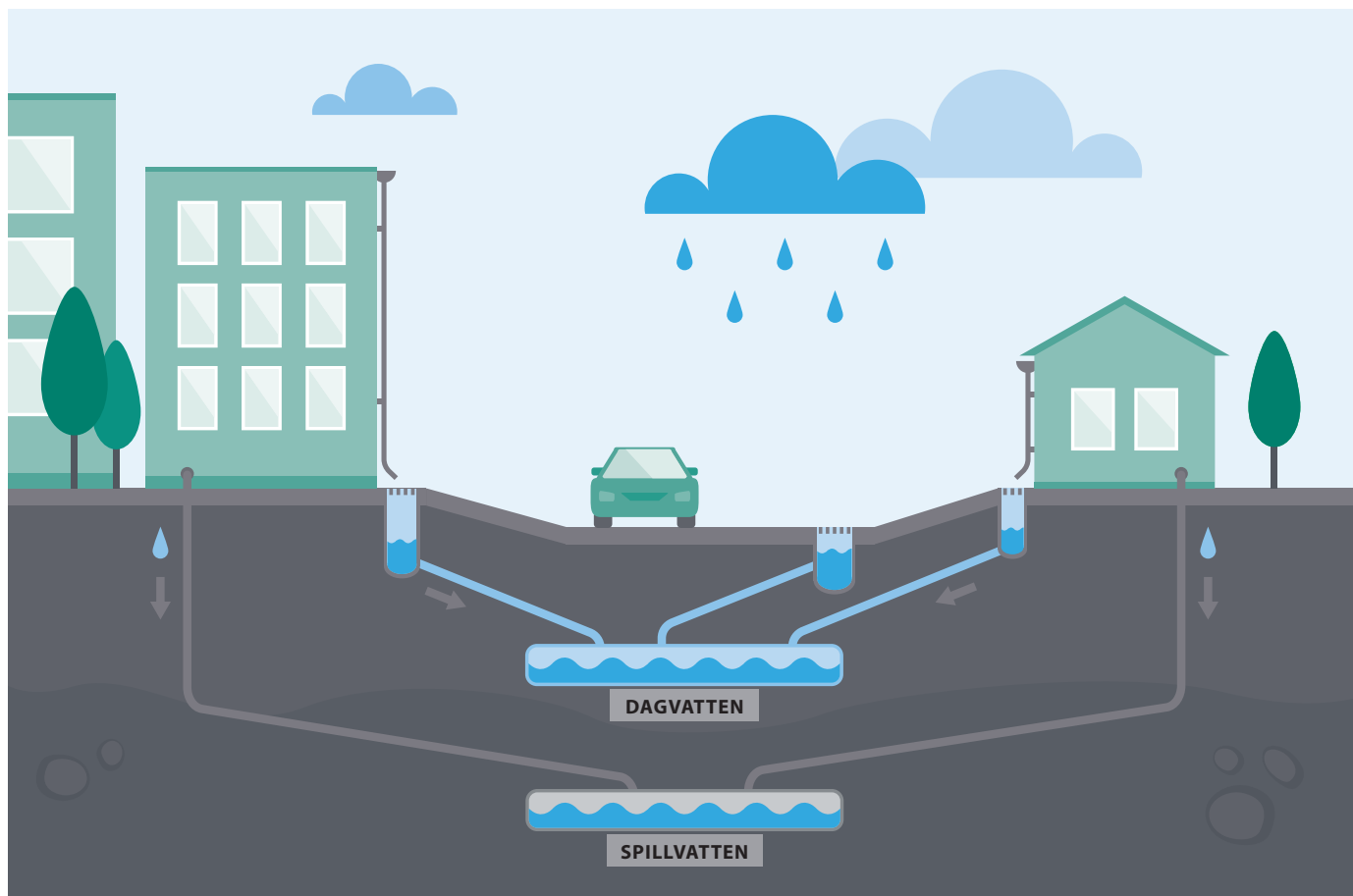
Dämningsnivån, det djup vattnet maximalt kan förväntas nå om dagvattenledningen översvämmas, är 30 cm över marknivå. Det innebär att fastighetens dräneringsvatten i regel behöver pumpas till dagvattenledningen. Om ett bakåtrömningskydd installeras i pumpen ger det extra säkerhet mot att vatten från en överfull dagvattenledning rinner bakvägen och trycker mot fastighetens grundmur. Pumpar du dräneringsvattnet får du även möjlighet att förlägga dräneringen på ett större djup och därmed förbättra funktionen av dräneringen på din fastighet.

Kombinerade och duplikata system

Många fastigheter har sitt dagvatten anslutet till spillvattenledningsnätet i ett så kallat kombinerat system, där dagvatten och spillvatten leds i samma ledningsnät. Vid större nederbördshändelser kan stora mängder dagvatten överbelasta ledningsnätet, vilket kan resultera i att källare översvämmas med spillvatten samt att reningsverken blir fulla och spillvatten rinner orenat ut i havet. Därför är systemet inte längre tillåtet enligt ABVA. Istället byggs numera så kallade duplikata system vid om- eller nybyggnation där spillvatten och dagvatten hålls åtskilt. Då minskas risken för översvämningar från spillvattenledningen och mindre dagvatten hamnar i onödan i våra reningsverk.

Kombinerat system som inte längre byggs.

Finns duplikatavloppsnet i gatan ska även fastighetens avloppssystem byggas om till duplikatsystem.

Vem ansvarar för vad inom VA-ledningsnätet?

Region Gotlands ansvar:

- Dimensionera ledningsnätet för att kunna hantera normalt regn och användande.
- Underhålla ledningsnätet för bibehållen kapacitet, exempelvis avlägsna trädrötter och sediment ur ledningarna.
- Vid om- och nybyggnation av VA-ledningar bygga duplikatsystem där dagvatten och spillvatten behandlas åtskilt.
- Meddela fastighetsägare när det är dags att koppla om sina ledningar.
- Genomföra kontroller av fastigheters anslutning till spill- och dagvattenledningarna.

Fastighetsägarens ansvar:

- Ansluta fastighetens VA-ledningar korrekt till motsvarande ledning i det allmänna VA-ledningsnätet.
- Bygga om fastighetens avloppssystem till duplikatsystem om det finns duplikatavloppsnät i gatan.
- Ansvara för underhåll och drift av fastighetens VA-anläggning.
- Ansvara för lämplig användning av källarutrymmen för att minska skada vid en eventuell översvämning.
- Informera den nya ägaren om fastighetens VA-anläggning vid försäljning.

När du vill veta mer

På www.gotland.se/va kan du läsa mer om vatten och avlopp.

Vid frågor kontakta Region Gotlands VA-handläggare:
Tel. 0498-26 90 00 eller mejla registrator-tn@gotland.se